

Aantal aandachtspunten:

- Vanwege het grote gevaar voor de sport, verdient de bestrijding van matchfixing hoge prioriteit. Dit geldt dus ook voor personen die op individuele basis wedstrijden manipuleren.
- Het amendement betreffende aanbodregulering van Van Wijngaarden en Van Dekken verdient steun.
- Een intelligence unit bij de Ksa is noodzakelijk, maar wanneer informatie niet gedeeld kan worden blijft het een tandeloze tijger. Delen van informatie is noodzakelijk voor een effectief preventie en handhavingssysteem.
- Europees voorzitterschap: Er dient veel aandacht te worden besteed aan het delen van informatie op internationaal niveau. De *“Study on the sharing of information”* kan hierbij als leidraad dienen.
- Signalen van betting detection systemen moeten van voldoende kwaliteit zijn om hier opvolging aan te kunnen en mogen geven. Onderzoek is noodzakelijk.
- De strafbepalingen dienen tegen het licht gehouden te worden, nu bij de afhandeling van zaken duidelijk wordt waar de knelpunten zitten.
- Controle en handhaving van de wet Kanspelen op Afstand, verdient veel aandacht.

Stand van zaken

1. Van Wijngaarden en Van Dekken hebben een amendement ingediend. Van Wijngaarden en Van Dekken bepleiten een lijst van wedstrijden waarop niet gegokt mag worden vanwege ‘inherente kwetsbaarheden’. Denk aan wedstrijden op amateurniveau, negatieve spelelementen en eenvoudig te manipuleren spelmomenten. Het amendement geeft blijk van zorg voor de sport, dient het algemeen belang en haakt in op bestaande onderzoeken over de risico’s. Gemakshalve verwijs ik naar mijn notitie bij de hoorzitting van 21 mei over de Wet Op de Kanspelen op Afstand en steun het amendement.

Nog even het kader

1. Matchfixing is, zoals ik keer op keer stel, de dood van de sport. Dat dit geen sprookje is, blijkt uit voorbeelden om ons heen. Lege stadions en sporters in de grip van de georganiseerde misdaad.
2. Hoewel match-fixing zo oud is als de sport zelf, is het risico op matchfixing toegenomen door (de toename in) het online aanbod.¹ Zonder gok-aanbod bestaat er simpelweg geen gok-gerelateerde matchfixing.
3. Online operators stellen hoge rendementen in het vooruitzicht. De Sorbonne-

Universiteit wijst bijvoorbeeld op een aanzienlijke toename in de zogenaamde pay-out ratio van online-aanbieders. Deze potentieel hoge rendementen bieden volgens Sorbonne -extra- prikkels om sportwedstrijden te manipuleren.ⁱⁱ

4. In 2012 organiseerde FIFPro (de internationale vakbond voor voetballers) een enquête in Oost-Europese landen.ⁱⁱⁱ 3000 spelers uit 15 landen vulden destijds de enquête in. Het resultaat van dit onderzoek was dat 12% van de spelers ooit was benaderd om een wedstrijd te fixen. 24% van de respondenten ging ervan uit dat match-fixing plaatsvond in de eigen competitie. Eind 2012 deed Zamante in België een soortgelijke studie.^{iv} In beide bovengenoemde studies was het niet duidelijk wat voor soort match-fixing het betrof, dus of het om gok-gerelateerde of niet-gok-gerelateerde matchfixing ging. In Nederland namen in 2013 totaal 732 sporters deel aan een online enquête.^v Daaruit bleek dat 27% van hen dacht match-fixing had plaatsgevonden in de eigen omgeving. 4% van de sporters stelde zelf te zijn benaderd. Dit betrof in de meeste gevallen, sport-gerelateerde match-fixing.
5. Hoewel verschillen bestaan tussen de gestelde vragen en methodologie blijkt dat geen enkel land immuun is voor match-fixing.^{vi} Er is nog een relatieve schaarste aan betrouwbare (empirische) studies, om goede uitspraken te kunnen doen over aard en omvang.
6. Vanwege het enorme gevaar voor de sport, moet de bestrijding van matchfixing hoge prioriteit krijgen. Of het nu gaat om een individu die een match manipuleert voor eigen gewin, of matchfixing waarbij sprake is van zware georganiseerde criminaliteit.

Signalen: Detection systemen

1. De omvang van iedere vorm van corruptie is lastig in te schatten, omdat anders dan bij doping, niet door een 'betrouwbare test' matchfixing is vast te stellen. Zowel omkoper als omgekochte hebben bovendien geen enkele prikkel om naar voren te komen.
2. In twee van de door u gestelde vragen gaat het over signalen. Het is belangrijk om aan te geven dat het uiteindelijk om de kwaliteit en betrouwbaarheid van de signalen gaat en, of er verder vervolg aan gegeven zal en maar ook kan worden.
3. Online aanbieders en bedrijven als Sportradar verwijzen in de regel naar een analyse van verdachte gokpatronen, als "bewijs" voor matchfixing. Het behoeft hier verder geen betoog dat een verdacht gokpatroon nog geen bewijs van matchfixing oplevert. Onderzoeken die conclusies trekken over matchfixing, zoals het rapport: "the odds of matchfixing" uit data met verdachte gokpatronen, gaan daarin dan ook te ver. We trekken ook geen conclusies over winkeldiefstal door het aantal rennende mensen uit winkels te tellen.
4. In Nederland, bijvoorbeeld, zijn tientallen verdachte voetbalwedstrijden bekend, maar

geen van deze wedstrijden zijn ook door de rechter of tuchtcommissie bewezen-matchfixing-zaken (Spapens, 2015). Een feit is dat veel bewijs bestaat uit telefoontaps, e-mails en ander door 'intelligence' verkregen materiaal. Zo is de Bochum-zaak gebaseerd op 'intelligence reports' van Europol en is "based on the analysis of 13,000 emails and other material, which identified links between matches and suspects and uncovered the nature of the organised crime network behind the illegal activities".^{vii}

5. Hoofd-onderzoeker in de Bochum case, Friedhelm Althans, vertelde in een pers-conferentie over detectiesystemen "had remained thus far without any measurable success." In dit artikel gaf een werknemer van UEFA aan "when someone bets a high amount on a match, an amount of money that is much higher than the average bet, then the system calls attention to the match as endangered." Het systeem was "essentially blind" in zaken waar "many, smaller bets are made at several different sports betting shops." De profs onder de manipulators omzeilen het systeem aldus Europol.^{viii} Paul Paul Rooij bekende in de rechtszaak (Bochum-Case) dat hij vier wedstrijden manipuleerde in de Duitse competitie en legde uit dat door kleine weddenschappen te verspreiden over tal van accounts, hij onder de radar van de detectiesystemen kon blijven.^{ix}
6. Belangrijk is om in het onderzoek bewezen tuchtrechtelijke en of strafrechtelijke zaken af te zetten tegen de dataset.
7. Ik pleitte in de notitie van 21 mei voor meer onderzoek naar de werking van detectiesystemen. De Europese Commissie laat op dit moment onderzoek doen naar: "*new integrated mechanisms for cooperation between public and private actors to identify sports betting risks.*" Binnen dit onderzoek wordt gekeken naar de werking van en effectiviteit van de systemen. Dit onderzoek is noodzakelijk om vervolgens na te kunnen gaan of en in hoeverre een dergelijk "signaal" opvolging verdient en mogelijk in de toekomst te komen tot goede standaarden voor een betrouwbaar systeem.

Kwetsbare wedstrijden

1. Case-studies tonen zonder meer de kwetsbaarheid aan van lagere divisies.^x Perumal, de bekende fixer die in 2011 in Finland werd veroordeeld richtte zijn aandacht vooral op vriendschappelijke wedstrijden.^{xi} "Recente voorbeelden van matchfixing tonen de gevoeligheid aan van de lagere divisies, zoals in Italië waar meer dan 50 mensen werden gearresteerd.^{xii} RTL 4 kwam vorig jaar met een rapportage over de kwetsbaarheid van de amateursport in Nederland.^{xiii} Een onderzoek in België betreft tenniswedstrijden op Challenger-level niveau.^{xiv} En zo zijn er tal van andere voorbeelden van lagere divisies.^{xv} Of zoals een Engelse rechter in een matchfixing-zaak aangaf: "on their modest wages was cheaper than approaching players from the higher leagues".^{xvi} Hill wijst op de kwetsbaarheid van de eerste rondes van de Champions league wedstrijden, "where

teams from smaller and poorer European countries play one another”^{.xvii}

Opmerking: Het Asser instituut geeft in het onderzoek “The Odds of Match Fixing. Facts & Figures on the Integrity Risk of Certain Sports Bets”, T.M.C. Asser Institute, 2015 (hierna: Asser-rapport)^{.xviii} aan dat vooral de hoogste divisies worden getroffen. Deze conclusie is opmerkelijk omdat het Asser-onderzoek zich alleen richt op de hoogste divisies in het voetbal. Lagere divisies, vriendschappelijke wedstrijden en jeugdwedstrijden vallen buiten de scope van het onderzoek. Ook zijn andere sporten, zoals tennis, zijn niet onderzocht.

Live betting en side bets

1. Sorbonne stelt: “The risk of individual fraud is more significant than the risk of organized crime, especially since an individual can easily manipulate an action during a game”^{.xix}. Daartegenover stelt Asser het argument dat in dat geval sprake is van minimale winst (omdat sprake is van weinig liquiditeit) en dat de focus moet liggen op de georganiseerde misdaad.
2. Door individuele fraude niet mee te nemen, ontstaat een verborgen categorie, die onder de detectieradar blijft, zie hiervoor onder detectiesystemen. Het fixen van eigen wedstrijden is echter net zo schadelijk voor de integriteit van de sport, als het fixen van wedstrijden waarbij de georganiseerde misdaad is betrokken.

Opmerking: De conclusies uit het Asser-rapport komt er op neer dat matchfixing vooral voorkomt in relatie tot het eindresultaat van de wedstrijd, dat voor het risico van “side bets” geen empirisch bewijs bestaat, dat dit ook geldt voor “live bets.” Deze conclusies zijn opmerkelijk en staan haaks op ander onderzoek. Asser onderbouwt de stellingname met het feit dat er minder geld omgaat in live weddenschappen en side bets. Dat is juist, de markt is minder liquide. Hieruit kan niet de conclusie worden getrokken dat dus geen risico voor side bets en live betting bestaat. Wat nu nog niet liquide is, kan in de toekomst, bijvoorbeeld door reclame, wel meer liquide worden. Bovendien zijn deze conclusies in tegenspraak met eerder onderzoek, bijvoorbeeld, Boniface et al. (2012) en wijzen bepaalde onderzoeken juist op bepaalde risico's (Sorbonne-ICSS, 2014, Spapens, Olfers, EY, 2013). Hoe eenvoudiger te manipuleren, hoe groter het risico. Daarnaast begint corruptie meestal klein en is het belangrijk corruptie in de kiem te smoren. Ook zijn argumenten van algemeen belang noemenswaardig, zoals de bescherming van minderjarigen (denk aan het wettelijke verbod te gokken op jeugdwedstrijden), of het creëren van een veilig sportklimaat (denk aan het verbod te gokken op gele- rode kaarten, ofwel negatieve spelmomenten). Dergelijke argumenten zijn mede van belang bij de overweging het gokaanbod te reguleren.

EU, voorzitterschap: delen van informatie, nog een wereld te winnen

1. Ik ondersteun het voorstel een intelligence unit bij de Ksa in te richten. Van belang is dat de informatie op een punt wordt verzameld, maar ook kan worden ontsloten voor de sport. Zo is het voor zowel de preventie (gokken sporters op eigen wedstrijden, zijn er probleem-gokkers onder sporters) van belang dat dergelijke informatie wordt verzameld en uiteindelijk met de sport kan worden gedeeld. Ook is het voor een tuchtrechtelijke behandeling van belang om over bepaalde informatie te beschikken. Vanzelfsprekend stuit dit op praktische en juridische problemen.
2. De *Study on the sharing of information* in opdracht van de Europese Commissie maakt de belemmeringen inzichtelijk en komt met aanbevelingen.^{xx}
3. Een van de aanbevelingen uit dit rapport is de nationale platformen op internationaal niveau met elkaar te verbinden.
4. Het gaat daarnaast ook om juridische belemmeringen op het gebied van data-protectie, privacy-regels. Het is belangrijk om in te zetten op een meer vrije deling van informatie als het gaat om de integriteit van de sport en “gokken” als gebied te definiëren waar vanwege het publiek belang informatie gedeeld moet kunnen worden. Om zorg te dragen voor voldoende waarborgen kan de intelligence unit hier een centrale rol spelen.
5. Het rapport verzoekt de “European Union could provide specific guidance and training in terms of information sharing – what can be shared under which circumstances - to actors that could come in possession of information on match fixing.”
6. Ik beveel aan om de aanbevelingen uit dit rapport aan de orde te stellen in Europees verband. Daarmee toont Nederland daadkracht en kan een voortrekkersrol vervullen.

Verder nog?

1. Naast meer aandacht voor het delen van informatie en internationale samenwerking, pleit ik voor onderzoek naar de strafbaarstelling, omdat inmiddels duidelijk wordt waar zich problemen voordoen.
2. Alles staat of valt met goede handhaving van de Wet op de Kansspelen.
3. De sport verdient een stevig fundament en kwalitatief goede standaarden om te voorkomen dat we verdrinken in een incoherent expansiebeleid, met desastreuze gevolgen voor de sport.

ⁱ Forest, D, McHale, I, McAuley, K. Say it ain't so: betting related malpractice in sport. *International Journal of Sport Finance*, 156-

ⁱⁱ Sorbonne-ICSS, *Protecting the Integrity of Sport Competition*. The last bet for modern sport. 2014, 14.

ⁱⁱⁱ Match-Fixing in International Sports. New York: Springer FIFPro. FIFPro Balckbook Easertrn Europe, 2012.

^{iv} Zamante, Transfers, Money and the Social Aspect in Belgian Amateur Football, 2012.

-
- v Spapens, Olfers, EY, Match-fixing in Nederland, de aard en reikwijdte van het probleem, de risico's en de aanpak, 2013.
http://www.tilburguniversity.edu/upload/fe00ba0b-5ac9-4632-b29b-5482213da8ce_MATCHFIXING%20RAPPORT.pdf
- vi Spapens, A.C. Geen Schijn van kans, *Orde van de dag*, Wolters-Kluwer, 2015.
- vii <https://www.europol.europa.eu/content/results-largest-football-match-fixing-investigation-europe>
- viii Der Spiegel, February 5, 2013.
- ix Volkskrant, April 22, 2015
- x Bonafice, P., Lacarriere, S., Verschuuren, P., Tuailon, A., Forrest, D., Icard, J-M., Meyer, J-P. en Wang Sports Betting and Corruption, How to preserve the integrity of sport, 2012
- xi Invisible Dog, Interview with the keelong King: Wilson Raj Perumal, wilson www.invisible-dog.com/interview_wilson_eng.html
- xii Guardian, 19 May 2015.
- xiii Kamervragen, 23 juni 2015, leden Dekken en Bruins Slot over het bericht in de media op 22 mei "Matchfixing aan de orde van de dag."
- xiv European Parliament states that lower divisions are a target. FD, 3 juni 2015.
- xv KEA, Matchfixing in sport, a mapping of criminal law provisions in EU 27, March 2012.
<http://www.nu.nl/voetbal/4051537/vijftig-arrestaties-matchfixing-in-lagere-divisies-italie.html>
<http://www.rtlnieuws.nl/nieuws/binnenland/wijdverbreide-omkoping-amateurvoetbal> <http://www.humo.be/humo-archieef/332202/de-grand-slam-van-de-maffia-de-georganiseerde-misdaad-manipuleert-tenniswedstrijden-vanuit-belgie>
<http://www.lawinsport.com/blog/interpol-integrity-in-sport/item/integrity-in-sport-update-former-president-of-lecce-football-club-sentenced-for-fixing> <http://www.telegraph.co.uk/sport/football/10914440/Businessmen-jailed-for-five-years-over-match-fixing-scandal.html?mobile=basic>
- xvi Guardian, 20 June 2014
- xvii Hill, D. *The Fix*, Mc Clelland&Stewart, 2008, 97
- xviii Rompuy van B., The Odds of Matchfixing. Facts and Figures on the integrity risk of certain Sports Bets, The Hague: T.M.C. Asser Institute, 2015.
- xix Sorbonne-ICSS, *Protecting the Integrity of Sport Competition*. The last bet for modern sport. 2014.
- xx http://ec.europa.eu/sport/news/2014/docs/oxford-vu-executive-summary_en.pdf